

TVIRTINTU
Viešosios įstaigos Centrinės projektų
valdymo agentūros
Viešosios ir privačios partnerystės skyriaus
Viršininkė Jekaterina Šarmavičienė

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

**VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO
„Tauragės savivaldybės gatvių infrastruktūros modernizavimas privačios partnerystės būdu“ (toliau – Projektas)**

**ĮGYVENDINAMO
Tauragės rajono savivaldybės administracijos (toliau – TRSA)**

**PAGRINDINIAI DUOMENYS IR IŠVADA DĖL PROJEKTO IR PARTNETRYSTĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS
NAUDOS**

I DALIS

INFORMACIJA APIE INVESTICIJŲ PROJEKTĄ

1. Informacija apie investicijų projektą (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)	
1.1. Strateginis dokumentas, pagrindžiantis projekto poreikius	TRSA veiklos prioritetai patvirtinti Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2019-10-23 sprendimu Nr. 1-362. Veiklos prioritetas “Subalansuota savivaldybės teritorijų ir infrastruktūros plėtra” turi kryptį “Darnaus vystymosi ir judumo principu grįstos susisiekimo sistemos ir viešojo transporto infrastruktūros vystymas”, o šioje kryptyje numatoma mažinti savivaldybei nuosavybės teise priklausančių kelių su žvyro danga ilgį, plėsti pėsčiųjų ir dviračių takų plotą.
1.2. Sprendžiama problema / projekto poreikis	Investicijų projekte (toliau – IP) identifikuojama esminė projektu sprendžiama problema yra neužtikrintas intensyviai naudojamų gatvių atkarpų prieinamumas ir kokybė. Pagrindinės problemą įtakojančios priežastys – intensyviai naudojamos Tauragės miesto gatvės/gatvių atkarpos yra žvyro dangos, pėsčiųjų susisiekimo infrastruktūra gatvėse/gatvių atkarpose išvystyta prastai, gatvių apšvietimas įrengtas tik dalyje gatvių atkarpų.
1.3. Tikslas ir siekiamas rezultatas	IP tikslas – užtikrinti Tauragės miesto gyventojų mobilumą ir saugumą vietiniuose keliuose. IP uždavinys – modernizuoti Tauragės miesto susisiekimo infrastruktūrą, gerinant jos techninius parametrus. IP siekiami minimalūs rezultatai: <ul style="list-style-type: none"> • Užtikrintas kokybiškas susisiekimas Tauragės miesto gatvėse – 8,504 km; • Išplėtoti nauji pėsčiųjų ir dviračių takai Tauragės miesto gatvėse – 2,07 km.
1.4. Nagrinėtos investicijų projekto įgyvendinimo alternatyvos	I alternatyva – „Inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas Technologija A“ II alternatyva – „Inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas Technologija B“.
1.5. IP ataskaitinis laikotarpis	17 metų.
1.6. Pasirinkta alternatyva	I alternatyva – „Inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas Technologija A“.
CPVA išvada	
I. <u>Paklausos / poreikio / prielaidų pagrindimas:</u> IP pateikiama informacija apie nagrinėjamą viešosios paslaugos aplinką ir aktualijas, tačiau tik dalinai įvertinama ir išanalizuojama viešosios paslaugos paklausa ir pasiūla: IP nėra aiškiai aprašyta ir paaiškinta koku pagrindu pasirinktos planuojamų modernizuoti gatvių atkarpos (t. y. „kodėl pasirinkta modernizuoti būtent IP apimtyje numatytas, o ne kitas gatvių atkarpos?“).	

IP nustatytas turto naudingo tarnavimo laikotarpis (t. y. 22 metai) galėjo būti šiek tiek sutrumpintas, nes IP apimtyje numatomo įsigyti turto naudingas tarnavimo laikotarpis tikėtina galėtų būti kiek trumpesnis, juolab, kad IP numatytas projekto ataskaitinis laikotarpis (toliau – PAL) siekia 17 metų.

II. Tikslo ir rezultato atitikimas sprendžiamai problemai:

IP identifikuojama esminė sprendžiama problema, tačiau dėl ne pilna apimtimi atliktos paklausos-pasiūlos analizės, aiškiai identifikuoti problemą yra sudėtinga. Nepaisant to, IP tikslas, uždaviniai ir rezultatai siejasi su identifikuotomis problemomis.

III. Nagrinėtų alternatyvų korektiškumas:

IP alternatyvų analizė atlikta vadovaujantis Investicijų projektų rengimo (toliau – Metodikos) nuostatomis. Vadovaujantis Metodika privalomai nagrinėtinos alternatyvos: inžinerinių statinių nuoma / panauda ir trūkstamų paslaugų užtikrinimas perkant paslaugas rinkoje atmestos kaip negalimos. Toliau IP finansinėje ir ekonominėje analizėje nagrinėtos dvi vienodos apimties, racionaliai palyginamos alternatyvos:

- **I alternatyva** – „Inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas Technologija A“;
- **II alternatyva** – „Inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas Technologija B“.

IV. Pasirinktos alternatyvos pagrindumas:

Optimali IP įgyvendinimo alternatyva pasirenka korektiškai, pagal ekonominių rodiklių reikšmes.

2. Investicijų projekto finansiniai duomenys (realios vertės) (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)			
	Finansinio srauto vertė (su PVM)	Rizikų vertė (su PVM)	Finansinio srauto su rizika vertė (su PVM)
2.1. Kapitalo išlaidos	7 159 322	2 455 252	9 614 574
2.1.1. Investicijos	7 159 322	2 455 252	9 614 574
2.1.2. Reinvesticijos	0	0	0
2.2. Investicijų likutinė vertė	2 277 966	749 860	3 027 826
2.3. Veiklos pajamos	0	0	0
2.4. Veiklos išlaidos	705 303	245 320	950 623
2.4.1. Žaliavos	0	0	0
2.4.2. Darbo užmokesčio išlaidos	0	0	0
2.4.3. Elektros energijos išlaidos	-19 972	6 574	-13 398
2.4.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0	0	0

2.4.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	281 140	92 545	373 685
2.4.6. Kitos išlaidos	444 135	146 200	590 335
2.5. Grynasis lėšų srautas (2.2 + 2.3 – 2.1 – 2.4)	-5 586 659	-1 950 712	-7 537 371

CPVA išvada

I. Išlaidų ir pajamų apskaičiavimo, prielaidų pagrindumas, įskaitant pajamų kainodarą (jeigu taikoma):

Pastebėjimai dėl esamos situacijos (A.0) alternatyvos:

Esamos situacijos pinigų srautai įvertinti pagrįstai: veiklos išlaidos įvertintos atsižvelgiant į faktines ankstesnių periodų veiklos išlaidas, veiklos pajamų esamoje situacijoje nebuvo gaunama.

Pastebėjimai dėl veiklos pajamų:

Dėl IP įgyvendinimo papildomai pajamų gauti neplanuojama.

Pastebėjimai dėl veiklos išlaidų:

Alternatyvų veiklos išlaidos įvertintos racionaliai, korektiškai ir vadovaujantis bendrąja logika. Prognozuojant veiklos išlaidas naudotos sąlyginai konservatyvios prielaidos.

II. Rizikos identifikavimo ir poveikio įvertinimo korektiškumas:

Apskaičiuojant IP rizikas panaudoti standartiniai rizikos tikimybių skirstinių parametrai.

III. Investicijų masto atitikimas identifikuotam poreikiui / paklausai:

Optimalios alternatyvos investicijų išlaidos kelia abejonių:

- Optimalios alternatyvos investicijų išlaidos grindžiamos objektine sąmata, tačiau nėra pateiktos lokalinės sąmatos. Taip pat, IP nėra pateiktas detalesnis investicijų išlaidų paaiškinimas.
- Objektinė sąmata sudaryta pagal 2020.04 kainas. Kadangi IP numatoma veiklų įgyvendinimo pradžios data yra 2022 m. , investicijų išlaidos galėjo būti perskaičiuotos į tikėtiną atitinkamų metų kainų lygį.

3. Investicijų projekto finansinė, socialinė-ekonominė nauda (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)

3.1. Finansiniai rodikliai	FGDV investicijoms ¹	FVGN investicijoms ²	FNIS ³
	-6 144 102	-8.24%	N/A

¹ Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) – būsimų projekto pajamų ir (investicijų ir veiklos) išlaidų skirtumo dabartinė vertė

² Finansinė vidinė gražos norma (FVGN) – tai tokia projekto gražos norma, kuriai esant FGDV lygi nuliui.

³ Finansinės naudos ir išlaidų santykis (FNIS) – būsimų projekto pajamų ir veiklos išlaidų dabartinių verčių santykis.

3.2. Išorinio socialinio ekonominio poveikio (naudos / žalos) apskaičiavimas	IP socialinė (ekonominė) nauda skaičiuojama naudojantis šiais įverčiais: <ul style="list-style-type: none"> • Laiko sutaupymai; • Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai; • Triukšmo taršos sumažėjimas; • Nelaimingų atsitikimų sumažėjimas. 		
3.3. Ekonominiai rodikliai	EGDV ⁴	EVGN ⁵	ENIS ⁶
	-1 901 330	1.14%	0.65
<p>CPVA išvada</p> <p>I. <u>Rodiklių apskaičiavimo korektiškumas:</u> Finansinėje ir ekonominėje analizėje naudojamos pagrįstos diskonto normos, t. y. atitinkamai 4% ir 5%. IP FGDV investicijoms rodiklis yra neigiamas, o tai reiškia, kad IP – finansiškai neatsiperkantis.</p> <p>II. <u>IP išorinio socialinio-ekonominio poveikio apskaičiavimo korektiškumas:</u> IP išoriniam poveikiui įvertinti panaudoti korektiški įverčiai. Socialinės-ekonominės analizės prielaidas galima vertinti kaip pagrįstas tinkamai. IP EGDV rodiklis yra neigiamas, o tai reiškia, kad IP – ekonomiškai neatsiperkantis. Apibendrinus, pagal IP nei finansinės nei ekonominės logikos įgyvendinti projektą nėra.</p>			

⁴ Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) – būsimų projekto socialinės ekonominės naudos ir patiriamų išlaidų dabartinė vertė.

⁵ Ekonominė vidinė gražos norma (EVGN) – projekto socialinė-ekonominė gražos norma, kuriai esant EGDV lygi nuliui.

⁶ Ekonominės naudos ir išlaidų santykis (ENIS) – būsimos projekto socialinės ekonominės naudos išlaidų dabartinių verčių santykis.

II DALIS

INFORMACIJA APIE PARTNERYSTĖS TAIKYMO TIKSLUS, PP APIMTĮ IR IŠVADA APIE PARTNERYSTĖS TAIKYMO TIKSLINGUMĄ IR NAUDĄ

4. VPSP pagrindiniai duomenys (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)	
4.1. VPSP taikymo priežastys	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktūros sukūrimo laikotarpiu valdžios subjekto galimybė finansuoti infrastruktūros sukūrimo sąnaudas iš nuosavų ir (ar) skolintų lėšų yra nepakankamos, tačiau savivaldybė disponuoja lėšomis, kurių pakaktų prisiimti ilgalaikius turtinius įsipareigojimus VPSP projekto apimtyje ir užtikrinti metinio atlyginimo mokėjimą privačiam subjektui; • siekiama, kad privatus subjektas pasidalytų savo profesinėmis žiniomis, vadybos įgūdžiais, inovatyviu požiūriu, didesniu efektyvumu ir rezultatyvumu vystant planuojamos apimties infrastruktūrą. Taikant VPSP tikimasi, kad bus pasiekti tikslesni siekiamų veiklų terminai (privatus subjektas bus motyvuotas kaip įmanoma greičiau baigti projektą, kad šis nepabrangtų ir kad kuo greičiau būtų pradėtas mokėjimas už paslaugas)
4.2. Pasirinktas VPSP būdas	Valdžios ir privataus subjektų partnerystė (toliau – VŽPP)
4.3. Privataus subjekto atrankos būdas	Skelbiamos derybos
4.4. VPSP projekto pasirengimo terminai	-
4.5. VPSP sutarties laikotarpis	18 metų
4.5.1. projektavimo / statybų laikotarpis	3 metai
4.5.2. paslaugų teikimo laikotarpis	15 metų
<p>CPVA išvada</p> <p>I. <u>VPSP taikymo tikslingumas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - investicijų atlikimo laikotarpiu TRSA galimybės finansuoti infrastruktūros sukūrimo sąnaudas iš nuosavų ir (ar) skolintų lėšų yra nepakankamos, tačiau TRSA disponuoja lėšomis, kurių pakaktų prisiimti ilgalaikius turtinius įsipareigojimus ir užtikrinti metinio atlyginimo mokėjimą privačiam subjektui; - privatūs subjektai turi daugiau motyvacijos ir patirties efektyviau organizuoti veiklą; - Projekte numatytos veiklos yra kompleksinės, reikalaujančios įgūdžių racionaliai suprojektuoti, atlikti statybos darbus bei rekonstruotos ir naujai įrengtos infrastruktūros geros būklės priežiūra; - kuriami ilgalaikiai sutartiniai santykiai, kurių pagrindu tikimasi pagerinti viešųjų paslaugų teikimą – vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. 	

II. VPSP būdas:

Pagal šiuo metu atliktus skaičiavimus ir numatytus VPSP tikslus, privačiam subjektui teisė vykdyti ūkinę komercinę veiklą naudojant TRSA turtą bei papildomai investuoti į šį turtą nebus suteikiama, o visi mokėjimai už atliktus darbus ir teikiamas paslaugas per visą VPSP sutarties vykdymo laikotarpį bus vykdomi tik iš TRSA asignavimų. Viešosiomis paslaugomis galutiniai vartotojai naudojami tiesiogiai nemokėdami už ją, paslaugų prieinamumą užtikrina savivaldybė, kuri yra pagrindinis paslaugos užsakovas ir mokėtojas. Privačiam subjektui perduodama projektavimo, rangos darbų bei teikiamų paslaugų tinkamumo rizika, o paklausos rinkoje rizika savivaldybė ir privatus subjektas dalinasi. Įvertinus visas aplinkybes pasirinktas teisingas VPSP būdas – VŽPP.

III. VPSP sutarties terminas:

Nurodoma, kad privatus subjektas projektavimo bei rangos darbus atliks per pakankamą terminą – 3 metus. Maksimalus sutarties terminas – 18 metų, kuris atitinka reikalavimą, kad VPSP sutarties trukmė būtų trumpesnė arba lygi turto naudingo eksploatavimo laikotarpiui. Be to, nurodyta VPSP sutarties trukmė neviršija Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme (toliau – Investicijų įstatymas) nustatyto maksimalaus 25 metų termino.

5. Turtas (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)**5.1. Perduodamas turtas**

Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto (kelių / gatvių) perdavimas (panaudos teise) privačiam subjektui projekto veikloms įgyvendinti:

- 1) Pušyno g. ilgis 0,341 km;
- 2) Žalioji g. ilgis 0,578 km;
- 3) Ganyklų g. ilgis 0,400 km;
- 4) Puntuko g. ilgis 0,632 km;
- 5) Vydūno g. ilgis 0,601 km;
- 6) J. Basanavičiaus g. ilgis 0,400 km;
- 7) Rytų g. ilgis 0,330 km;
- 8) Laukų g. ilgis 0,389 km;
- 9) Stadiono g. ilgis 0,345 km;
- 10) Maironio g. ilgis 0,461 km;
- 11) Daržų g. ilgis 0,320 km;
- 12) ir 13) Kalno g. ilgis 0,420 km;
- 14) Kosmonautų g. ilgis 0,427 km;
- 15) Vytauto g. ilgis 0,647 km;
- 16) Margirio g. ilgis 0,216 km;
- 17) - 20) Tiesos g. ilgis 0,169 km; 0,219 km; 0,084 km; 0,088 km;

	21) Pušų g. ilgis 0,282 km; 22) M. Mačernio g. ilgis 0,369 km; 23) Skalvių g. ilgis 0,291 km; 24) Akacijų g. ilgis 0,365 km.
5.2. Naujai kuriamas turtas pagal viešojo subjekto poreikius	Modernizuojamas 5.1 p. nurodytas turtas bei vykdoma plėtra (gatvių apšvietimo stulpai, šviestuvų atramos, gembės, šviestuvai, lietaus nuotekų tinklai).
5.3. Naujai kuriamas turtas privataus subjekto rizika	-

CPVA išvada

Projekto veiklų įgyvendinimui žemės sklypai nėra reikalingi ir TRSA neplanuoja jų perduoti privačiam subjektui. Visas privačiam subjektui perduodamas TRSA turtas yra reikalingas investicijų atlikimui, todėl perduodamo turto apimtys yra pagrįstos. Su perduodamu turtu privatus subjektas vykdys tik eksploatavimo veiklas, nėra sudaryta galimybė vykdyti papildomų ūkinių komercinių veiklų, todėl neatlygintinas turto perdavimo būdas (panaudos teise) yra pagrįstas ir galimas VŽPP projektuose vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymu bei Lietuvos Respublikos kelių įstatymu.

Perduoto turto naudojimo (panaudos) teisė pasibaigia kartu su partnerystės sutarties galiojimu. Projekto įgyvendinimo metu privataus subjekto sukurtas naujas turtas partnerystės sutarties pabaigoje bus perduodamas TRSA nuosavybei tolesniam nepertraukiam viešosios paslaugos teikimui, tai iš esmės atitinka Lietuvos Respublikų investicijų įstatymu 15² straipsnio 5 dalies reguliavimą.

6. Veiklos (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)

6.1. Veiklų perdavimas privačiam subjektui

6.1.1. Privačiam subjektui perduodamos vykdyti veiklos (viešosios paslaugos ir / ar ūkinė komercinė veikla)	1. Projektavimas. 2. Statyba (gatvių modernizavimas). 3. Gatvių, šaligatvių ir dviračių takų šlavimas, valymas, trinkelė dangos priežiūra, estetinių ir funkcinių charakteristikų palaikymas. 4. Gatvių, šaligatvių ir dviračių takų remontas, geros būklės palaikymas. 5. Apšvietimo stulpų priežiūra, lempų keitimas.
6.1.2. Veiklos, kurias privatus subjektas gali vykdyti savo iniciatyva ir rizika	Privatus subjektas savo iniciatyva ir rizika veiklų negalės vykdyti.

6.2. Perduodamų / pasiliekamų veiklų pasiskirstymas biudžeto eilutėse (realios vertės)⁷		
	Viešojo subjekto pasiliekamoms veikloms, kurios neįtrauktos į VPSP projektą	VPSP projekte perduodamos veiklos privačiam subjektui
6.2.1. Kapitalo išlaidos:	0	7 159 322
6.2.1.1. Žemė	0	0
6.2.1.2. Nekilnojamas turtas	0	0
6.2.1.3. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	0	6 754 078
6.2.1.4. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	0	0
6.2.1.5. Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos	0	405 245
Projekto administravimas ir vykdymas	0	0
6.2.1.6. Kitos paslaugos ir išlaidos	0	0
6.2.1.7. Reinvesticijos:	0	0
6.2.1.7.1. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	0	0
6.2.1.7.2. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	0	0
6.2.2. Veiklos pajamos	0	0
6.2.3. Veiklos išlaidos:	0	1 050 498
6.2.3.1. Žaliavos	0	0
6.2.3.2. Darbo užmokesčio išlaidos	0	0
6.2.3.3. Elektros energijos išlaidos	0	66 398
6.2.3.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0	0
6.2.3.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	0	295 840

⁷ Jeigu pagal teisės aktus įtraukti PVM į PVM ataskaitą ir susigrąžinti PVM, 6.2.1 ir 6.2.2 punktuose sumos nurodomos su PVM. Jeigu tokia galimybė yra, PVM suma turi būti nurodyta 6.2.4 punkte.

6.2.3.6. Kitos išlaidos	0	688 260
6.2.4. PVM	Pinigų srantai pateikiami su PVM.	Pinigų srantai pateikiami su PVM.

CPVA išvada**I. Veiklų perdavimo logiškumas, teisėtumas, pagrįstumas ir efektyvumas:**

Iš pateiktų dokumentų darytina išvada, kad TRSA perduodama veiklas siekia gerinti teikiamų paslaugų kokybę. Projektu siekiama sukurti naują infrastruktūrą bei rekonstruoti nusidėvėjusią infrastruktūrą, kurios eksploatavimas savivaldybei sukelia dideles sąnaudas. Siekiant taupyti minėtas sąnaudas, modernizuotos ir naujai įrengtos infrastruktūros priežiūros veikla yra perduodama privačiam subjektui, be to privatus subjektas parinks efektyviausias priemones viešųjų paslaugų teikimui - siekdamas kuo ilgiau išlaikyti kokybišką gatvių dangos ir kitos susijusios infrastruktūros būklę bei tokiu būdu sutaupyti remontui reikalingas lėšas, skirs nuolatinį dėmesį sukurtos infrastruktūros priežiūrai. Veiklų perdavimas pagal TRSA pateiktą informaciją Projekto apimtyje yra logiškas ir pagrįstas.

II. Apribojimai, susiję su veiklų perdavimu / vykdymu:

Apribojimų perduoti privačiam subjektui aukščiau nurodytas veiklas nėra.

III. Pinigų srautų, susijusių su veiklų, įtrauktų į Projekto apimtį ir neįtrauktų, tačiau susijusių su Projekto rezultatų pasiekimu, vertės detalizacija biudžetinėse eilutėse:

IP ir Projekto apimtis sutampa.

7. Rizikų paskirstymas (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)			
Rizikų grupės	Viešasis subjektas		Privatus subjektas
	Veiklos, kurios neįtrauktos į VPSP projektą	VPSP projektas	
		VPSP projekte pasiliekomos veiklos	VPSP projekte perduodamos veiklos
7.1. Statybos rizika			X
7.2. Tinkamumo rizika			X
7.3. Paklausos rizika		X (paklausos rizikai būdingo veiksnio - demografinių veiksnių pasikeitimo riziką prisiima sau)	X (Privačiam subjektui perduodami rizikos veiksniai kuriuos jis sugeba geriau valdyti)
CPVA išvada			
I. Statybos rizika			

Projekto apimtyje nagrinėjamos statybos rizikos – projektavimas, statybos rangos darbai, didžiąja dalimi perduodamos privačiam subjektui. Atsižvelgiant į veiklų padalinimą tarp VPSP sutarties šalių, statybos rizikos, numatytos Projekto apimtyje, perdavimas privačiam subjektui iš esmės yra pagrįstas ir logiškas.

II. Tinkamumo rizika

Projekte privačiam subjektui perduodamos veiklos susijusios su tinkamu infrastruktūros objektų projektavimu, statyba ir šios infrastruktūros objektų eksploatacija bei priežiūra. Infrastruktūros objektų ir jų eksploatacijos bei priežiūros paslaugų tinkamumo rizika didžiąja dalimi perduodama privačiam subjektui. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad partnerystės klausimyne nurodytas reikalavimas, kuris keliamas privačiam subjektui dėl infrastruktūros tinkamumo 5 metus po VPSP sutarties pasibaigimo, galimai sukeltų privačiam subjektui papildomų investicijų į šaligatvių trinkeles sutarties pabaigoje, kurios dabar nėra numatytos VPSP skaičiuoklėje, kadangi STR 1.12.06:2002 „Statinių naudojimo paskirtis ir gyvavimo trukmė“ nurodyta, jog šaligatvių gyvavimo trukmė 15 metų, būtent tiek kiek trunka Projekte paslaugų teikimas.

III. Paklausos rizika

TRSA prisiima didžiąją dalį paklausos rizikos – infrastruktūros poreikio ir jos apimties riziką, įskaitant demografinių pokyčių riziką.

Įvertinus pateiktą informaciją, galima daryti išvadą, kad rizikos, Projekte įvertintos pagrįstai ir priskirtos tai šaliai, kuri geriau gali ją valdyti. Pagal pateiktą informaciją galima teigti, kad rizikų priskyrimas atitinka Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) reikalavimus VžPP projektams, kad statybos, tinkamumo rizikos būtų perduotos privačiam subjektui, o paklausos riziką TRSA ir privatusis subjektas dalinsis – TRSA prisiims infrastruktūros poreikio ir jos apimties riziką, demografinių pokyčių riziką, o privačiam subjektui bus perduodami rizikos veiksniai, kuriuos jis sugebės geriau valdyti (paslaugų teikimo savalaikiškumas, technologijų senėjimas).

8. Partnerystės finansiniai rodikliai, Eur (su PVM) jei nenurodyta kitaip (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)

	Diskontuota vertė	Reali vertė	Nominali vertė ⁸
8.1. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės (VžPP) projektas:			
8.1.1. Maksimalūs viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai VPSP projekte ⁹	10 514 103	15 344 289	20 505 796

⁸ Nominali vertė suprantama, kaip vertė, kuri atspindi kiekvienu analizuojamu laikotarpiu esamas kainas. Taikomas infliavimo koeficientas 3%.

⁹ Privačiam subjektui perduodamų veiklų vykdymo išlaidos kartu su šių veiklų vykdymu susijusia rizika.

8.1.2. Maksimalūs Viešojo subjekto mokėjimai privačiam subjektui ¹⁰	9 812 224	14 578 906	19 680 491
8.1.3. Prisiimami viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai PP ¹¹	701 880	765 382	825 305
8.1.4. VPSP sutarties vertė (aktualu tik koncesijos atveju)			
8.1.5. Tikėtinas skolos dydis viešojo subjekto biudžete ¹²	6 780 261	7 088 991	7 333 961
8.1.6. Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) dalis, skaičiuojant maksimalius viešojo subjekto turtinius įsipareigojimus ¹³	N/A	N/A	N/A
Kita:			
8.1.7. Viešojo subjekto išlaidų ir rizikų, susijusių su VPSP projekto įgyvendinimu, tačiau kurios nėra įtrauktos į VPSP projekto apimtį, vertė	0	0	0

CPVA išvada

I. Projekto finansinių rodiklių apskaičiavimo korektiškumas:

Projekto rodikliai apskaičiuoti metodologiškai korektiškai, 8.1.1 – 8.1.7. eilutėse (imtinai) suskaičiuotų rodiklių dydžiai yra įvertinti su rizika. Apskaičiuojant Projekto rizikas panaudoti standartiniai rizikos tikimybių skirstinių parametrai.

II. Tikėtino skolos dydžio, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojama viešojo sektoriaus balanse, vertinimas:

Tikėtinas skolos dydis, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojamas viešojo sektoriaus balanse – 7 088 991 Eur (su PVM) realiomis vertėmis.

¹⁰ Privačiam subjektui perduodamos veiklos vykdymo išlaidos kartu su perduodomomis rizikomis.

¹¹ Viešojo subjekto prisiimamų rizikų, susijusių su privačiam subjektui perduodomomis veiklomis, vertė.

¹² Vertinama, atsižvelgiant į fiskalinės drausmės reikalavimus ir Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) reikalavimus.

¹³ Maksimali PVM mokėtina suma, kuri tikėtina grįš į valstybės biudžetą.

9. VPSP projekto finansinis gyvybingumas¹⁴ (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)	
9.1. Metinis atlyginimas (jei taikoma) ¹⁵ realia verte	PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 numatytas metinis atlyginimas realia verte – 750 000 Eur. Maksimalus metinis atlyginimas realia verte galėtų siekti ~ 971 927 Eur su PVM (14 578 906 / 15).
9.2. Koncesijos mokestis (jei taikoma) ¹⁶ realia verte	N/A
9.3. Atlygis (jei taikoma) ¹⁷ realia verte	N/A
9.4. Mokesčiai	PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 daromos esminės mokesčių prielaidos: <ul style="list-style-type: none"> • Nekilnojamojo turto, turto nuomos, žemės nuomos mokesčiai netaikomi.
9.5. VPSP projekto grąža ¹⁸	PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 daromos esminės prielaidos: <ul style="list-style-type: none"> • Privataus subjekto finansavimo struktūra (30% nuosavo kapitalo dalis; 70% skolinto kapitalo dalis); • Privataus subjekto nuosavo kapitalo metinė grąža, po mokesčių – 12%; • Skolinto kapitalo metinė kaina – 3.5%; • Metinis atlyginimas – 750 000 Eur; • Papildomos privataus subjekto investicijų išlaidos (realios vertės) – 0 Eur; • Papildomos privataus subjekto veiklos pajamos (realios vertės) – 0 Eur; • Papildomos privataus subjekto veiklos išlaidos (realios vertės) – 0 Eur; <p>Atlikus Projekto finansinio gyvybingumo vertinimą nustatyta, kad Projekto įgyvendinimas būtų galimas numatant 750 000 Eur metinį atlyginimą: bendra privataus subjekto veiklos vidinė grąžos norma tokiu atveju siektų 7,9%, atsipirkimo laikotarpis – 16 metų.</p>

¹⁴ Ang. k. (financial viability) – finansinių galimybių padengti projekto išlaidas, vykdyti įsipareigojimus, sugeneruoti pakankamą grąžą privačiam subjektui kompleksinis vertinimas.

¹⁵ Viešojo subjekto mokėtinas metinis atlyginimas, kai yra įgyvendinamas VžPP projektas.

¹⁶ Koncesijos mokestis suprantamas kaip privataus subjekto (koncesininko) mokėjimas viešajam subjektui (suteikiančiajai institucijai) už suteiktą koncesiją ir taikomas tik koncesijų atveju.

¹⁷ Atlygis suprantamas, kaip suteikiančiosios institucijos mokėjimas koncesininkui arba bet kurios rūšies finansinė nauda, įskaitant kompensacijas už viešųjų paslaugų teikimą ar investicijų subsidijas. Taikoma tik koncesijos atveju.

¹⁸ VPSP projekto veiklos pelno grąža skaičiuojama prieš nusidėvėjimą ir amortizaciją (ang. k. EBITDA).

9.6. VPSP projekto finansinis prieinamumas ¹⁹	Pagal partnerystės klausimyno 3 priedo duomenis nustatyta, kad TRSA visu VŽPP sutarties laikotarpiu galės užtikrinti finansinį prieinamumą mokėjimams privačiam subjektui atlikti.
9.7. Kita	-

CPVA išvada

Projekto finansinis gyvybingumo vertinimas atliktas. Nustatyta, kad Projekto įgyvendinimas būtų galimas: bendra privataus subjekto veiklos vidinė gražos norma yra **7.9%**, atsipirkimo laikotarpis – **16 metų**.

10. VPSP projektą įgyvendinančio viešojo subjekto pasirengimas įgyvendinti Projektą (nurodoma pagal TRSA pateiktą informaciją)

12.1. Rinkos suinteresuotumas VPSP projektu	Partnerystės klausimyne nenurodyta jokia informacija dėl patrauklumo finansuotojams ir investuotojams. Tačiau yra nustatytas reikalingą kvalifikaciją atitinkančių rinkos dalyvių skaičius.
12.2. Viešojo subjekto turima kompetencija / patirtis	TRSA direktoriaus 2020 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 5-854 „Dėl valdžios ir privataus subjekto partnerystės projekto „Tauragės miesto gatvių infrastruktūros modernizavimas“ vadovo paskyrimo ir darbo grupės sudarymo“ sudaryta Projekto įgyvendinimo komanda, kurią sudaro TRSA darbuotojai (atitinkamos srities specialistai, kurių žinios atitinkamoje srityje įvertintos 7-9 balų rėmuose). Taip pat nurodyta, jog bus prašoma CPVA ekspertinės pagalbos finansų srityje. Atkreipiame dėmesį, jog 8-9 balai skiriama darbuotojams kurie neturi patirties VPSP srityje, taip pat neišklausę jokių mokymų VPSP srityje (arba ji nenurodyta partnerystės klausimyne).

CPVA išvadaI. Rinkos tyrimas

Rinkos tyrimas neatliktas IP rengimo etape, todėl negalima darytina išvados, kad Projektas bendrai patrauklus investuotojams / finansuotojams.

II. TRSA atsakingų asmenų kompetencija

Pagal pateiktus dokumentus galima daryti išvadą, kad TRSA neturi kompetencijų VPSP srityje. CPVA svarstys dėl finansų srities specialistų skyrimo šiam Projektui, kai gaus oficialų TRSA prašymą pagal CPVA patvirtintą formą (formą galima rasti adresu: <http://ppplietuva.lt/lt/viesojo-ir-privataus-sektoriu-partneryste/konsultavimas>). Jei CPVA įvertinusi žmogiškuosius išteklius negalės skirti

¹⁹ Viešasis subjektas turi užtikrinti pakankamą finansavimą (jei aktualu), savo finansiniams įsipareigojimams vykdyti, jog VPSP projektas galėtų būti įgyvendintas.

ekspertų arba negalės skirti visoms prašomoms funkcijoms ar visam laikotarpiui, siūlytumėme apsvarstyti galimybę įsigyti išorės ekspertų paslaugas.

Galutinė CPVA vertinimo išvada:

- IP tik dalinai įvertinama ir išanalizuojama viešosios paslaugos paklausa ir pasiūla: nėra aiškiai aprašyta ir paaiškinta kokių pagrindų pasirinktos planuojamų modernizuoti gatvių atkarpos.
- IP investicijų išlaidos įvertinamos 2020.04 kainų lygiu. Kadangi IP numatoma veiklų įgyvendinimo pradžios data yra 2022 m., investicijų išlaidos galėjo būti perskaičiuotos į tikėtiną atitinkamų metų kainų lygį.
- IP esamos situacijos ir alternatyvų veiklos išlaidos ir pajamos įvertintos racionaliai, korektiškai ir vadovaujantis bendrąja logika. Prognozuojant veiklos išlaidas naudotos sąlyginai konservatyvios prielaidos.
- IP pasirinkta optimali įgyvendinimo alternatyva yra tiek finansiškai, tiek ekonomiškai neatsiperkanti, todėl galima teigti, kad tiek finansinės, tiek ekonominės logikos įgyvendinti projektą nėra.
- Atlikus Projekto finansinio gyvybingumo vertinimą nustatyta, kad Projekto įgyvendinimas būtų galimas numatant 750 000 Eur metinį atlyginimą: bendra privataus subjekto veiklos vidinė gražos norma tokiu atveju siektų 7,9%, atsipirkimo laikotarpis – 16 metų.
- Būtina atlikti rinkos tyrimą ar viešą konsultaciją ar kitomis priemonėmis įsitikinti, kad Projektas būtų patrauklus investuotojams / finansuotojams.

Atskiri ir detalūs pastebėjimai dėl Projekto pateikiami atskirose išvados dalyse aukščiau.

Vertinimą atlikusių ekspertų vardas, pavardė

1. Dominykas Pošiūnas

2. Ieva Dženkauskaitė
